

Excellenties, generaals, admiraals, genodigden, familieleden, vrienden, belangstellenden, maar vooral mijn medewerkers, vandaag heb ik de eer het commando over het Wapen der Koninklijke Marechaussee en de functie van Gouverneur der Residentie over te dragen aan mijn opvolger, luitenant-generaal Hans Leijtens. Ik stel het zeer op prijs dat u allen hier aanwezig bent.

Before I continue, I would like to welcome our foreign guests at this “change of command” ceremony of the Royal Marechaussee and the hand-over-take-over as Governor of the Residence. The presence of the ambassadors and other foreign guests is an honor for me and my successor. We appreciate also the presence of the colleagues from the Headquarters of the European Gendarmerie Force in Vicenza/Italy, which underscores our membership of the gendarmerie forces. Please, allow me to continue in Dutch.

Mijn wieg stond ruim 56 jaar geleden in een dienstwoning van de brigade van de Koninklijke Marechaussee in 't Harde. Ik ben de 2^e zoon van een wachtmeester en kleinzoon van een politieman. Eigenlijk heeft mijn hele leven in het teken gestaan van de Koninklijke Marechaussee.

Vandaag sluit ik als Commandant van het Wapen mijn loopbaan na bijna 37 jaar bij Defensie af, waarvan 30 jaar bij de Koninklijke Marechaussee. Ik heb mij al die jaren met hart en ziel ingezet voor deze mooie en bijzondere organisatie. Hier op het Binnenhof, in het hart van onze democratie, draag ik mijn functie met een gerust hart over aan luitenant-generaal Hans Leijtens.

Mijn motto was en is: “De Operatie staat centraal, maar het zijn de mensen die het doen”. Daarom richt ik eerst het woord tot mijn medewerkers, zowel de actief dienende marechaussees, het burgerpersoneel als onze reservisten.

Beste collega's, jullie vertegenwoordigen alle collega's van het Wapen. Niet al onze bijna 7000 mensen kunnen hier aanwezig zijn. Ons werk moet immers doorgaan, zowel in ons land, maar bij voorbeeld ook in het Caribische Gebied, in Kosovo, Duitsland en Afghanistan. Jullie bijdrage aan de Veiligheid van de Staat in ons land, maar ook ver weg, is van onschatbare waarde.

Zonder jullie steun, inzet en kameraadschap had ik als commandant mijn werk niet kunnen doen. Ik mocht de eindverantwoordelijkheid dragen, die niet zwaar was omdat iedereen zich verantwoordelijk voelt.

Bij mijn aantreden heb ik rust in de organisatie beloofd. Dat heb ik zo veel mogelijk waargemaakt. Echter, 4 jaar geleden begon ook de economische crisis en startten discussies over bezuinigingen. Ook kregen we in 2010 te maken met een nieuw kabinet, met ingrijpende maatregelen binnen Defensie, met extra taken voor de Koninklijke Marechaussee en een voorgenomen oprichting van de Nationale Politie. Dat vroeg om een herijking van onze koers.

Toch hebben we de afgelopen jaren onze capaciteit in het Caribische Gebied aanzienlijk uitgebreid om de grensbewaking te versterken en de criminaliteit daar aan te pakken. Een bijzonder moment was de overgang op 10 oktober 2010 van bijna 40 Antilliaanse immigratie-ambtenaren naar onze organisatie. Ik vind het bijzonder dat enkele Antilliaanse collega's hier aanwezig zijn. Bon bini. Ook onze Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten is substantieel uitgebreid vanwege beveiligingstaken voor het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Jullie leveren met de politietaken aan de grens, als op de luchthavens, als politie voor de krijgsmacht en met strategische beveiligingstaken een belangrijke bijdrage aan de veiligheid van de Staat. Echter, de veiligheid begint in ons eigen team, bij onszelf. Leaders horen dicht bij hun mensen te staan. In dit kader hebben we veel aandacht besteed aan dienend leiderschap. We hebben een dienende taak in de samenleving. Maar het begint met het dienen van elkaar. Ik zie met een tevreden gevoel dat deze vorm van omgaan met elkaar onze kameraadschap versterkt, en ons helpt in onze taakuitvoering.

Met veel genoegen ging ik regelmatig op werkbezoek, in ons land maar ook in Afghanistan, de Balkan, het Caribisch Gebied en in het kader van Frontex aan de Grieks-Turkse grens. Het was voor mij altijd heel inspirerend om onze mensen met passie te horen spreken over hun werk.

Jullie opereren eigenlijk altijd in de frontlinie. Wij maken vaak ingrijpende dingen mee. Zo denk ik aan het neerstorten van het vliegtuig van Turkish Airlines in februari 2009, waar ik onze mensen en hulpverleners heb zien optreden. Ook het drama op Koninginnedag 2009 bij de Naald in Apeldoorn zal ik nooit vergeten, met de goede hulpverlening maar vooral ook door de accurate aanhouding van Karst Tates door onze Renaldo en Dimitri.

Zo kan ik vele incidenten noemen, waarbij wij betrokken waren. Ik heb respect en waardering voor de inzet van alle collega's en hun professionele optreden. Soms met gevaar voor eigen leven, soms ver van huis en onder moeilijke omstandigheden. Dat vraagt ook veel van jullie gezin en familie. Ik wil daarom onze medewerkers, hun gezinnen en het thuisfrontcomité bedanken. Onze wereldwijde inzet is alleen mogelijk dankzij de voortdurende steun van ons thuisfront.

Tot slot wil ik alle collega's hartelijk danken voor het vertrouwen en de steun, die zij mij de afgelopen 4 jaar hebben gegeven. In het bijzonder dank ik de leden van mijn managementteam, de medezeggenschap en ook mijn persoonlijke staf. Dank voor de plezierige samenwerking en kameraadschap. Ik stond, net als hier, graag tussen en naast mijn mensen. Dat ga ik zeker missen.

Graag dank ik nu enkele autoriteiten en functionarissen. Allereerst richt ik mij tot autoriteiten van het Minister van Defensie, waar de Koninklijke Marechaussee beheersmatig is ondergebracht. Ik wil Minister Hillen en de Secretaris-Generaal Ton Annink danken voor het in mij gestelde vertrouwen. Dat geldt ook voor de voormalige ministers Van Middelkoop en Kamp, die hier aanwezig zijn.

Ook de Commandant der Strijdkrachten generaal Peter van Uhm en mijn collega-commandanten van de andere operationele commando's wil ik danken voor hun steun en plezierige samenwerking. Dat geldt ook voor de hoofden van de andere Defensie-onderdelen.

Dank ook voor het begrip voor onze rol als 'politie voor de krijgsmacht', onder gezag van het Openbaar Ministerie, om bij te dragen aan de integriteit van Defensie. Overigens trekken we ook steeds meer als militairen gezamenlijk op in vredesoperaties, zoals op dit moment in Kunduz.

Ook wil ik de "politieministers" noemen, die het gezag hebben over de inzet van de Koninklijke Marechaussee. Onder hun gezag werken wij samen met veel autoriteiten en instanties, zoals de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, de IND, de Dienst Terugkeer en Vertrek, de Directie Migratiebeleid, de Directeuren-Generaal van het ministerie van Veiligheid & Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Openbaar Ministerie in Arnhem en Haarlem en het Landelijk Parket, en uiteraard ook het College van Procureurs-Generaal. Helaas kan ik niet iedereen noemen.

Ik volsta om de eindverantwoordelijken te noemen. Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie en zijn voorganger professor Hirsch Ballin. Minister Leers van Integratie, Immigratie en Asiel, die helaas niet aanwezig kan zijn, en de Secretarissen-Generaal, mevrouw Roos van Erp en de heer Joris Demmink, welke laatste lang en nauw betrokken is bij het Wapen. Ik dank u voor uw steun en het vertrouwen.

De Koninklijke Marechaussee is al vele jaren ook actief in het Caribische Gebied. Met de hier aanwezige gevolmachtigde Ministers van Aruba, Curacao en Sint Maarten, respectievelijk de heren Abath, Osepa en Voges en de politie aldaar hebben wij een prima relatie. Mashá danki.

Ik voel me zeer vereerd dat leden van de Eerste Kamer, onder wie de voorzitter de heer Fred de Graaf, en Tweede Kamerleden als volksvertegenwoordigers hier aanwezig zijn. Dank voor van uw betrokkenheid. Ook wil ik de burgemeester van Den Haag de heer van Aartsen en andere hier aanwezige burgemeesters hartelijk welkom heten.

Samen met de politie vormt de Koninklijke Marechaussee het politiebestedel in Nederland. Zo nam ik deel aan het overleg van de Raad van Korpschefs. We werken nauw samen met de politie, en verlenen steun of bijstand als dat nodig is. Ik wil de korpschefs en andere politiecollega's hartelijk danken voor hun collegialiteit. Helaas maak ik de oprichting van de Nationale Politie niet mee.

Ook wil ik in het bijzonder de Douane onder leiding van de heer Willy Rovers noemen. Samen staan we sterk aan de grens: de Douane is goed in goederen, wij in personen. We werken zeer goed samen. Tenslotte wil ik de intensieve en goede samenwerking met de commerciële sector op Schiphol en andere luchthavens niet

onvermeld laten.

Voordat ik afsluit met enkele persoonlijke woorden, wil ik nog mensen noemen, die voor mij bijzondere betekenis hebben gehad.

Graag wil ik mevrouw Margo Vliegthart en de leden van haar commissie noemen, die de afgelopen jaren op mijn verzoek onze organisatie 2 keer heeft doorgelicht. Margo, dank voor je aanbevelingen en steun.

Professor Paul de Blot, die met zijn 88 jaar nog altijd jong van geest is, dank ik voor zijn steun en inspiratie. Ook wil ik de onafhankelijke Commissie noemen die toezicht houdt op de wijze waarop wij vreemdelingen begeleiden naar hun land van herkomst. Ik dank de commissieleden voor hun inspanningen.

Met onze veteranen heb ik een bijzondere band gekregen. De bijzondere ontmoetingen met vooral onze Indië-veteranen, van wie enkelen ondanks hun hoge leeftijd hier aanwezig zijn, hebben diepe indruk op mij gemaakt. Zo dank ik ook de oudgedienden voor hun meeleven en betrokkenheid.

In mijn streven om de Koninklijke Marechaussee een volwaardige plaats te laten krijgen binnen de krijgsmacht tijdens de Nationale dodenherdenking op de Dam op 4 mei, heb ik bijzondere ontmoetingen gehad. Zo denk ik terug aan de bijeenkomst in 2010 met Joodse overlevenden, die in de Tweede Wereldoorlog in kamp Westerbork hebben vastgezeten. Mevrouw Ruth Wallage, die hier gelukkig aanwezig is, heeft toen als gebaar van verzoening met mij een krans gelegd. Ruth, dank voor je liefde en vriendschap. In dit kader dank ik ook de hier aanwezige Opperrabbijn Benyomin Jacobs, de directeur van kamp Westerbork, de heer Dirk Mulder, en onze krijgsmachtrabbijn kolonel Menachem Sebbag.

Graag wil ik afsluiten met enkele persoonlijke opmerkingen. Bij mijn beëdiging tot officier heb ik trouw aan de Koningin gezworen. De Koninklijke Marechaussee heeft een speciale band met onze Schutsvrouw Koningin Beatrix en met het Koninklijk Huis, ook omdat wij zorgen voor de beveiliging van de Koninklijke objecten.

In dat kader wil ik onze reserve luitenant-kolonel Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Pieter Christiaan van Oranje welkom heten en mijn dankwoord aan de autoriteiten graag afsluiten door de vertegenwoordigers van de Dienst Koninklijk Huis, onder wie de Grootmeester en Grootmeesteres van Hare Majesteit de Koningin, de Chef Militair Huis en de Stalmeester te bedanken voor de goede samenwerking.

Vanuit mijn trouw aan de Koningin en vanuit mijn geloof, heb ik mijn toespraak bij mijn aantreden 4 jaar geleden afgesloten met een citaat uit het 6^e couplet van het Wilhelmus. "Mijn schild ende betrouwen zijt Gij o God mijn Heer, op U zo wil ik bouwen, verlaat mij nimmermeer". Deze woorden hebben ook vandaag voor mij grote betekenis.

Ik voelde mij geroepen om de Koningin en ons Vaderland te dienen. Ik wilde mij inzetten voor een rechtvaardige en veilige samenleving, en ik wilde strijden tegen onrecht en criminaliteit. Daarom koos ik voor het politiewerk, en wel voor een bijzondere politie-organisatie, die heel goed bij mij past. Loyaal, flexibel, daadkrachtig, betrouwbaar, gedisciplineerd, altijd en overal inzetbaar, ook in moeilijke omstandigheden. Dus: "als het erop aankomt". Ik ben dankbaar dat ik dit mocht doen.

Ik had dit niet gekund zonder mijn echtgenote Adine en onze 3 kinderen Erik, Corine en Rieke en hun partners Annemarie, Gert Jan en Han Peter. Adine en onze kinderen hebben veel meegemaakt in mijn loopbaan, waaronder diverse verhuizingen, tot een verblijf van 2 jaar in het Caribische Gebied op Sint Maarten aan toe. Dank voor jullie steun en begrip. Jullie vormden mijn solide thuisbasis. Adine, dank voor je liefde en niet aflatende steun aan mij, maar ook voor je grote inzet voor de Koninklijke Marechaussee.

Ik kom tot een afronding. Het moment is gekomen dat ik mijn loopbaan mag afsluiten. Mijn functies als commandant van de Koninklijke Marechaussee en Gouverneur der Residentie zal ik zo dadelijk overdragen aan mijn opvolger, luitenant-generaal dr. Hans Leijten.

Hans, ik had mij geen betere opvolger kunnen wensen. Het Wapen is bij jou in goede handen. Wij kennen elkaar al vele jaren. Ik heb je leren kennen als een kundig collega met veel kennis en ervaring, maar ook met draagvlak in onze organisatie en daarbuiten. Wij zijn beiden destijds door de bekende psychiater dr. Havinga,

hier aanwezig, goedgekeurd voor een anti-terreur-eenheid, de Bijzondere Bijstandseenheid Krijgsmacht, waarvan ik commandant mocht zijn. Dat zegt iets over ons profiel.

Vanaf deze plaats wens ik je veel sterkte en wijsheid, maar vooral veel geluk en plezier in je nieuwe functie. Onze collega's vraag ik om ook hun nieuwe commandant te steunen. Ik ben ervan overtuigd dat hij op dezelfde steun kan rekenen, zoals ik die heb ervaren. Hans, ik draag het commando met veel vertrouwen aan jou over.